

Δικηγορικό Γραφείο

Ευαγγελάτου Αλκιβιάδη & Συνεργατών

Λεωφ. Αμαλίας 48
Αθήνα, Τ.Κ. : 10558

Προς:
το Διοικητικό Συμβούλιο
της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών (Π.ΟΜ.ΕΝ.Σ.)

Αθήνα, 26 Ιανουαρίου 2019

Θέμα: *“Ενημέρωση επί των πρόσφατων εξελίξεων και των ζητημάτων που τίθενται για τη διεκδίκηση των επιδομάτων εορτών και άδειας”.*

Α. Τέθηκε υπόψη μας το γενικότερου ενδιαφέροντος ζήτημα της διεκδίκησης των επιδομάτων εορτών και άδειας από τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων. Επί του ζητήματος αυτού, και για την πληρέστερη ενημέρωσή σας επί των νομικών και πραγματικών ζητημάτων που τίθενται, λεκτέα τα ακόλουθα:

1. Με το Ν.3845/2010 τα δώρα εορτών και άδειας, τα οποία ως τότε υπολογίζονταν βάσει του ύψους των μηνιαίων αποδοχών (αποτελούντα τον λεγόμενο 13ο και 14ο μισθό), περιορίστηκαν σε κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 500€ για το δώρο Χριστουγέννων, 250€ για το δώρο Πάσχα και 250€ για το επίδομα άδειας, και συνέχισαν να καταβάλλονται στους υπαλλήλους και λειτουργούς των οποίων οι μεικτές μηνιαίες αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων και των επιδομάτων αυτών, δεν υπερβαίνουν τις 3.000€ μηνιαίως, υπολογιζόμενες σε δωδεκάμηνη βάση (ήτοι δεν υπερβαίνουν τις 2.916,67€ μηνιαίως). Σε όσους υπερβαίνουν, χορηγείται αναλογία των εν λόγω επιδομάτων, μέχρι τη συμπλήρωση του ανωτέρω ορίου.

2. Ο ανωτέρω περιορισμός έχει κριθεί συνταγματικός με απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ολ 668/2012).

3. Στη συνέχεια, με το Ν.4093/2012, καταργήθηκαν ολοσχερώς τα εν λόγω επιδόματα για τους εν ενεργεία υπαλλήλους και λειτουργούς. Με τον ίδιο νόμο εξάλλου είχαν επιβληθεί σημαντικές μειώσεις στις αποδοχές των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, μειώσεις που αποκαταστάθηκαν μερικώς μόνο με τον Ν.4307/2014 (η λεγόμενη αποκατάσταση του 50% της διαφοράς).

4. Ενδιαμέσως, και κατόπιν διαδοχικών αποφάσεων της Ολομέλειας του ΣτΕ με τις οποίες κρίθηκαν αντισυνταγματικές οι περικοπές στο μισθολόγιο των ενστόλων (ΣτΕ Ολ 2192-2196/2014 και

1125-1128/2016), με τον Ν.4472/2017 θεσπίσθηκε νέο μισθολόγιο για τους υπηρετούντες στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας, το οποίο ομοίως δεν περιέλαβε πρόβλεψη για την καταβολή επιδομάτων εορτών και αδείας.

5. Εντελώς πρόσφατα, με τις υπ' αριθ. 2626-2635/2018 αποφάσεις του ΣΤ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας (επταμελούς συνθέσεως), κρίθηκε ως αντισυνταγματική η ανωτέρω περικοπή των δώρων εορτών και αδείας με τον Ν.4093/2012. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν δικαστικούς υπαλλήλους και κρίνουν αντισυνταγματική την περικοπή των δώρων στο ποσό που είχαν διαμορφωθεί μέχρι τότε (500 ευρώ δώρο Χριστουγέννων, 250 ευρώ δώρο Πάσχα και 250 ευρώ επίδομα αδείας), εξετάζοντας το νομικό πλαίσιο που ίσχυε κατά το χρόνο εκείνο, ήτοι 2012 έως 2015. Λόγω της μείζονος σπουδαιότητας του ζητήματος, η απόφαση παραπέμπει το ζήτημα στην Ολομέλεια, η οποία αναμένεται να συνεδριάσει εντός του Φεβρουαρίου για να κρίνει οριστικά επ' αυτών.

6. Δεν μπορεί να μην τονιστεί η πρόσφατη τάση της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας να περιορίζει το αναδρομικό αποτέλεσμα της κρίσης περί την αντισυνταγματικότητα, όταν από την απόφασή του προκύπτει σημαντικό δημοσιονομικό βάρος, εξαιρώντας όμως από τον περιορισμό αυτό όσους έχουν ήδη προσφύγει στη Δικαιοσύνη (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ Ολ 2287-2288/2015, 431/2018). Την τάση αυτή περιορισμού της αναδρομής έχει ακολουθήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο σε αντίστοιχα μεγάλου δημοσιονομικού αντίκτυπου αποφάσεις (ΕΣ Ολ 244/2017).

7. Τέλος, επισημαίνουμε ότι από τις κείμενες διατάξεις (Ν.4270/2014 – Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού) προβλέπεται διετής παραγραφή των αξιώσεων των υπαλλήλων για αποδοχές, επιδόματα και αποζημιώσεις, παραγραφή η οποία (υπό το ταυτόσημο προγενέστερο καθεστώς Δημοσίου Λογιστικού) έχει κριθεί συνταγματική με απόφαση του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ. 1/2012).

Β. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, θεωρούμε τα ακόλουθα:

α) Λόγω των διατάξεων περί παραγραφής, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν σήμερα να διεκδικήσουν την περικοπή των δώρων περιόδου 1.1.2017 έως 31.12.2018. Όσοι έχουν ασκήσει αιτήσεις για διακοπή της παραγραφής, μπορούν επίσης να διεκδικήσουν περικοπές μέχρι δύο έτη προ της υποβολής της αίτησης. (Στην πράξη, εφόσον αιτήσεις διακοπής παραγραφής υποβλήθηκαν εντός του Δεκεμβρίου του 2018, μπορεί να διεκδικηθεί και το δώρο Χριστουγέννων 2016). Τυχόν αύξηση του χρονικού διαστήματος της διεκδίκησης μέχρι το 2013, θα οδηγήσει σε επιβράδυνση της διαδικασίας και επιβάρυνσή της, καθόσον για διεκδικούμενα ποσά άνω των 3.000€ υπάρχει δικαίωμα έφεσης και από τις δύο πλευρές, και τούτο άσκοπα, εν όψει του προφανούς ενδεχομένου να κριθεί παραγεγραμμένο σημαντικό μέρος της διεκδίκησης.

β) Ενόψει των θετικών αποφάσεων, υφίσταται επαρκές νομικό έδαφος για την διεκδίκηση των επιδομάτων εορτών και αδείας, με την επισήμανση ότι για το χρονικό διάστημα 1.1.2017 έως 31.12.2018, το νομικό ζήτημα συνδέεται και με την θέσπιση του νέου μισθολογίου (Ν.4472/2017). Ως εκ τούτου, οι αποφάσεις 2626-2635/2018 του Τμήματος του ΣτΕ και οι (ενδεχομένως) θετικές

αποφάσεις της Ολομέλειας θα αποτελούν σημαντικό θετικό πρόκριμα, χωρίς ωστόσο να επιλύουν το σύνολο των νομικών ζητημάτων προκειμένου περί των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων.

γ) Ενόψει της προπεριγραφείσας νομολογιακής τάσης για περιορισμό του αναδρομικού αποτελέσματος τυχόν αντισυνταγματικότητας, θεωρούμε σκόπιμη την άμεση άσκηση των ενδίκων βοηθημάτων, προ της έκδοσης αποφάσεων από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση, ενημέρωση, συζήτηση.

Με τιμή,

Αλκιβιάδης Σ. Ευαγγελάτος

Δικηγόρος

ΠΜΣ "Εξειδικευμένο Δημόσιο Δίκαιο" - ΕΚΠΑ

Master 2 Droit Public Économique – Paris 1, Panthéon -Sorbonne